

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
045/2019	Formannskapet	PS	05.06.2019
031/2019	Kommunestyret	PS	19.06.2019

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Ørjan Djuv	GNBR - 45/001, Navn - BIRKELAND GRUSTAK	12/199

Detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen

Forslag til vedtak:

Kommunestyret godkjenner i henhold til § 12 – 12 i plan – og bygningsloven detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen.

Vedtak som innstilling frå Formannskapet 05.06.2019

Kommunestyret godkjenner i henhold til § 12 – 12 i plan – og bygningsloven detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen.
Enstemmig vedtatt.

Formannskapet - 045/2019

FOR - behandling:

Dagfinn Birkeland, H
Asbjørn Birkeland, SP
Kristian Landro, KrF

FOR - vedtak:

Kommunestyret godkjenner i henhold til § 12 – 12 i plan – og bygningsloven detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen.
Enstemmig vedtatt.

Kommunestyret - 031/2019

KOM - behandling:

Ola Magnar Birkeland stilte spørsmål med egen habilitet. Han er både grunneier og utleier. Kommunestyret vedtok enstemmig. Sigrid Bojesen tok sete under behandlingen av saken.

KOM - vedtak:

Kommunestyret godkjenner i henhold til § 12 – 12 i plan – og bygningsloven detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen.
Enstemmig vedtatt.

Vedlegg:

Planbeskrivelse_planføresegner
Rosanalyse_grustak
Støvnedfall_grustak
Uttalelser_grustak
Planbeskrivelse med konsekvensutredning

Saksopplysninger:**Formål med saken**

Legge til rette for framtidig utvidelse av eksisterende grustak på Birkelandsmoen.

Lover og regler

Plan – og bygningsloven

Gjeldende planer, retningslinjer og vedtak

Reguleringsplan fra 1999 og kommuneplanens arealdel

Fakta

Planområdet ligger på Birkelandsmoen mellom Storelva og fv 520, ca. 2 km øst for Sauda sentrum.
Planen er utarbeidet av Norconsult AS og planområdet er ca. 200 daa stort.

Hensikten med planarbeidet er å utvide bruken av eksisterende grustak, dvs. forlenge produksjonen i tid. Planforslaget legger til rette for uttak av ca. 1,8 mill. m³ «faste masser» (sand/grus). Utvidelsen er tenkt mot nordøst.

På sikt skal området tilbakeføres til landbruksformål.

Planforslaget er i samsvar med kommuneplanens arealdel. Det er krav om konsekvensutredning (KU) da dette ikke er utført for området tidligere.

Det ble varslet oppstart av reguleringsarbeidet første gang den 04.02.2016 av Kon – Sul AS. Senere er reguleringsarbeidet overtatt av Norconsult AS og nytt oppstartvarsel er sendt den 06.09. 2017. Frist for å komme med innspill og merknader ble satt til 18.10.2017. I forbindelse med oppstartvarslet er det kommet inn uttalelser fra følgende: Fylkesmannen i Rogaland, Direktoratet for mineralforvaltning, Statens vegvesen, Fylkesrådmannen i Rogaland (regionalplanavdelingen og kulturavdelingen), AS Saudefaldene og NVE.

Formannskapet (planutvalget) behandlet planen i møte den 28.02.2018 og gjorde da følgende vedtak (enstemmig):

«I henhold til § 5-2 og § 12 – 10 i plan – og bygningsloven sendes forslaget til detaljregulering for grustak på Birkelandsmoen på høring og offentlig ettersyn med følgende endringer i reguleringsbestemmelsene:

Det tillates ikke drift i området mellom kl.2300 – 0700. Kolonne 3 (regnet fra venstre) tas ut av bestemmelsene under § 2 (side 3).

Ny setning i § 23: « Det er ikkje tillatt med bruk av steinknusar etter kl. 1600»

I samsvar med vedtaket ble planforslaget sendt ut på høring og lagt ut til offentlig ettersyn med uttalelsesfrist den 6. mai 2018.

Innkomne uttalelser

I forbindelse med høringen og offentlig ettersyn er det kommet inn uttalelse fra følgende: NVE, Rogaland fylkeskommune (fylkesrådmannen), Vegvesenet, Direktoratet for mineralforvaltning, Sauda kommune- næring, Mattilsynet, Fylkesmannen i Rogaland og Ivar Tangeraas.

Vurdering og konklusjon

Nedenfor foretar rådmannen en vurdering og konklusjon av hver enkel uttalelse/merknad.

NVE

NVE mener at de ikke kan se hva som er gjort for å kunne konkludere slik som det er gjort i planbeskrivelsen og ROS – analysen når det gjelder sikring av grunnvannet som kilde til kommunalt drikkevann.

Problemstillingen er tatt opp internt på teknisk enhet og Norconsult AS har kommet med forslag til løsninger. Det er forslag om å etablere observasjonsbrønner i nærheten av uttaksområdet for å ha kontroll med grunnvannsnivået. Disse skal kontrolleres minst to ganger pr. år. I tillegg til dette skal det foretas høydemålinger på de nærmeste boligene i området for å ha kontroll med eventuelle setninger. NVE anbefaler at disse tiltakene innarbeides i reguleringsbestemmelsene. Dette er gjort i § 39 i vedlagte bestemmelser.

Rådmannen mener det er tatt hensyn til alle merknadene fra NVE.

Rogaland fylkeskommune (fylkesrådmannen)

Fylkeskommunen gir faglig råd om at det blir innarbeidet en bestemmelse som gir klarere krav til terrengutforming, blant annet for å sikre mulighet for å drive landbruk. Areal som skal fulldyrkes bør ikke overstige en viss helling. Bestemmelsen bør også gi et konkret krav til utforming av landskap mot kraftlinja i nord.

Det er utarbeidet driftsplan (vedlagt tegning Y10 og Y20) som viser uttak i 3 etapper og uttaksområde for maksimalt uttak av grus i samsvar med reguleringsplanen. Driftsplanen er illustrert med vertikal profil for etappene (vedlagt tegning Y20). Tegningen viser at store deler av forekomsten må tas ut i to nivåer p.g.a. høydene.

Tegning Y 40 viser avslutningsplanen (tilbakeføringsplanen). Den viser at skråningen mot nord hvor høyspentmastene står, beholdes nærmest uendret med vinkel på 1:2. Det forutsettes at det benyttes stedlige masser som topplag (0,2 meter) som vil sikre en naturlig revegetering. Det er ikke ønskelig med høyere vegetasjon som på sikt kan komme i konflikt med høyspentlinjen.

Tegning Y 40 viser at det skal etableres nærmest et flatt jordbruksareal på ca. en tredel av flaten mot nord og vest med stigning på 1,5 % til 2% som sikrer avrenning mot nord.

Rådmannen viser til pkt. 3.2, 3.5 og 8.3 i reguleringsbestemmelsene hvor det er stilt konkrete krav til utforming av uttaksområdet, avslutning og etterbruk og etablering av landbruksareal.

Rådmannen mener at planforslaget er justert i samsvar med uttalelsene fra fylkesrådmannen og at innsigelsen (motsegn) kan trekkes. (se vedlagt uttalelse fra 28.03.19).

Statens vegvesen

Påpeker at krysset mot fv 715, som inngår i planen, må være utformet i henhold til håndbok N100 og R700 (tegningsgrunnlag). Br. Selvik utbedret krysset mot fv. 715 for noen år siden. Etter opplysninger fra Br. Selvik As skal krysset være opparbeidet etter gjeldende krav.

Rådmannen viser til § 13 i reguleringsbestemmelsene som setter krav til utformingen i henhold til vegvesenet sine håndbøker.

Direktoratet for Mineralforvaltning

Direktoratet krever at formuleringen om at «masser med dårlig kvalitet kan stå urørt» blir fjernet i § 17 i reguleringsbestemmelsene. § 17 er derfor endret (se vedlegg).

Direktoratet mener også at bestemmelsen knyttet til uttaksvinkel hører til driftsplanen og ikke i reguleringsplanen. (§ 21), mens skråningsvinkel for tilbakeføring etter uttak kan benyttes i reguleringsplan. § 21 er derfor justert og § 27 og 37 sikrer at landbruksområdet blir opparbeidet i samsvar med tilbakeføringsplanen. I ny § 21 er det tatt inn krav om sikring av området som skal være i samsvar med driftsplan og sikringsplikt. Varig sikring som direktoratet krever, er sikret i god terrengtilpasning i avslutningsplanen.

Sist justert planforslag er oversendt til direktoratet for vurdering/uttalelse. Direktoratet har nå ingen merknader til planforslaget. Det er viktig at detaljreguleringen ikke kommer i konflikt med driftsplanen som direktoratet skal godkjenne.

Rådmannen mener at direktoratet sine krav i uttalelsen er imøtekommet ved justeringer som er gjort i bestemmelsene.

Sauda kommune - Næring

Anmerker at det må tas vare på matjorda og deretter nytte den i forbindelse med tilbakeføring til innmarkareal. Matjorda skal ikke kjøres bort. Næring mener at det må være en plan for uttak slik at arealet kommer raskest i landbruksproduksjon igjen. Etter at uttaket er slutt skal arealet tilpasses kulturlandskapet i området.

Rådmannen viser til avslutningsplanen med illustrasjoner som viser framtidig landskap etter avslutning av grustaket (tegning Y40). Rådmannen mener planen gir en god løsning for framtidig landbruksdrift i området, samt god tilpassing til kulturlandskapet.

I § 9 i bestemmelsene er det satt krav til å ta vare på matjorda og i § 37 er det satt opp rekkefølgekrav til opparbeidelse av landbruksareal.

Rådmannen mener at kravene fra Næring er oppfylt.

Mattilsynet

Mattilsynet vurderer at planen ikke er i strid med kravene i drikkevannsforskriften om forbud mot forurensning av vannkilde. Mattilsynet støtter seg til vurderingen som er gjort av Sauda vannverk når det gjelder avstand og beliggenhet i forhold til framtidig vannverk. (Vannverket mener at framtidig grustak, med stor sannsynlighet, ikke vil skape ulemper for kommunalt vannverk). I § 39 i bestemmelsene er det krav om observasjonsbrønner i nærheten av grustaket for å holde kontroll med vannspeilet i området.

Mattilsynet ber også om at det tas nødvendig hensyn ved eventuell flytting av jordmasser slik at en

ikke sprer planteskadegjørere. Det gjelder spesielt Floghavre.

I § 18 i bestemmelsene er det tatt med krav som skal forhindre eventuell spredning av Floghavre. (se vedlegg)

Rådmannen mener at kravene fra Mattilsynet er oppfylt.

Fylkesmannen i Rogaland

Fylkesmannen er positiv til tiltaket og ønsket etterbruk, men viktige forhold knyttet til tilbakeføring, utforming og landskapstilpassing er ikke godt nok sikret i bestemmelsene. Fylkesmannen har derfor innsigelse til planforslaget og kommer med forslag til hvordan innsigelsen kan imøtekommes.

Fylkesmannen har fremmet innsigelse på grunn av manglende føringer for tilbakeføringen.

Innsigelsen kan imøtekommes med plan som sikrer mer konkrete krav til trinnvis tilbakeføring, for eksempel ved en mer detaljert etappeplan som knyttes til bestemmelsene og/eller plankartet.

Med bakgrunn i uttalelsene fra fylkesmannen viser rådmannen til at det nå er utarbeidet driftsplan (Y10 og Y20) som viser etappevis utbygging i området. Det er også laget avslutningsplan (Y40) som viser hvordan terrenget skal se ut når det er slutt på uttak av masser i området.

Administrasjonen har også hatt dialog med fylkesmannen når det gjelder justering av bestemmelsene. Særlig er det gjort endringer i pkt. 8.3 i bestemmelsene. Reguleringsbestemmelsene er justert i samsvar med merknadene fra fylkesmannen.

Ivar Tangeraaas

Det tas utgangspunkt i Tangeraaas sitt sammendrag i 9 punkter (siste side i uttalelsen) for vurdering og konklusjon.

1. Planen omfatter ikke hele arealet som bør være med og som til overmål er tatt i bruk i dag.

Rådmannen viser til planbeskrivelsen som viser reguleringsområdet i fig. 1, 6 og 41. Planforslaget dekker eksisterende areal som er i bruk, samt framtidig planlagt areal for grustak. Planforslaget er i samsvar med kommuneplanens arealdel.

2- Det bør ligge en driftsplan som viser detaljene i drift og utforming av arealene.

Rådmannen viser til at det nå er utarbeidet driftsplan og avslutningsplan (se tegning Y10, Y20 og Y40), samt illustrasjon. Driftsplanen skal godkjennes av Direktoratet for Mineralforvaltning i forbindelse med tildeling av driftskonsesjon. Jf. § 14 og 17 i bestemmelsene. Det er også utarbeidet en avslutningsplan som viser terrenforholdene etter uttak av grusmassene (tegning Y40).

3- Støy er på ingen måte utreda godt nok.

Rådmannen viser til at det ikke er kommet noen merknader fra ansvarlige myndigheter når det gjelder støyutredningen som er utført av Sweco AS i 2012 og som det er referert til i planbeskrivelsen. Sweco AS sine støykotecart viser at Tangeraaas sin bolig (hus nr.1) ligger innenfor alle støysoner som er vurdert. Som følge av støyberegningene (basert på modell, som er vanlig) er det stilt krav om støyvoll slik at arbeid i de øverste lagene (kote 70-77) skjer bak støyskjerm. Området for støyskjerm er vist på vedlagt plankart. Viser til pkt. 2.2 og 6.1 i bestemmelsene som omhandler støy.

4- Støv er på ingen måte utreda godt nok.

Rådmannen viser til bestemmelsene § 5 til 7 som setter krav til tiltak mot at det oppstår støv og at

spredning av generert støv til naboene hindres. Kommunen kan ikke stille krav utover det som forurensningsforskriftene gir adgang til og som Direktoratet for Mineralforvaltning krever av dokumenterte rutiner for driften.

Br. Selvik AS har også fått utført et måleprogram for støvflukt og støvnedfall over en periode på 12 måneder (01.04.2016 til 31.03.2017). Måleprogrammet viser lite støv i området og langt under grenseverdiene.

5- Utforming, rekkefølge og tilbakeføring av arealene er svært mangelfull beskrevet og visualisert.

Rådmannen er enig med Tangeraas i at disse punktene var mangelfullt beskrevet i utsendte dokumenter i forbindelse med høringen. Fylkesmannen har også påpekt dette og har fremmet innsigelse til planforslaget. Med bakgrunn i innsigelsen fra Fylkesmannen har Br. Selvik AS fått utarbeidet driftsplaner (Y10 og Y20), samt avslutningsplan Y 40. Disse planene viser uttak i 3 etapper og til slutt viser en avslutningsplan hvordan landskapet skal tilbakeføres. Det er også foretatt justeringer av bestemmelsene i samsvar med disse planene.

6- Betydning for friluftslivet er direkte feil

Friluftslivet er beskrevet i planbeskrivelsen i kap.4.9 og 5.13. Det er ikke foretatt noen større utredning av dette temaet da dette formålet ikke inngår i planforslaget. Rådmannen vil påpeke at hovedhensikten med reguleringsarbeidet er å legge til rette for framtidig masseuttak i området. Det er i dag traseer for gangveier på begge sider av Storelva, som ligger utenfor reguleringsområdet, og som ikke blir direkte berørt av driften av grustaket. Støy fra anleggsmaskiner vil for det meste bli skjermet av terrenget som ligger mellom grustak og gangveier. (gjelder mest for traseen langs sørsida som er nærmest grustaket). Elva gir i perioder med mye vann også bakgrunnsstøy, som må tas med i totalvurderingen.

7- Mangelfull beskrivelse av mulighetene og konsekvenser for landbruket.

Rådmannen viser til at landbruket er utredet som tema i kapittel 6.3 i planbeskrivelsen (se vedlegg). Av fig. 47 framgår det at det meste av arealet som berøres av utvidelse av grustaket er barskog og har ikke vært i drift som aktivt landbruksareal.

Rådmannen henviser til avslutningsplanen som viser at store deler av dagens skogareal kan opparbeides til dyrkbar mark. Dette ekstra arealet vil styrke driftsgrunnlaget for gardsbruket på sikt. Det må også tas med i det totale bildet at grunneieren har årlige inntekter fra grustaket. Dette er også med å styrke driftsgrunnlaget.

I bestemmelsene pkt. 2.5, 3.4, 3.5, 7 og 8.3 er det satt krav om tiltak som må gjennomføres for å ta hensyn til framtidige landbruksinteresser.

8- Hele området må gjerdes inn.

Rådmannen viser til § 21 og 25 i bestemmelsene som krever at uttaksområdet blir sikret. Direktoratet for Mineralforvaltning krever også at uttaksområdet alltid skal sikres i samsvar med sikringsplikta.

9- Mangelfull utredede konsekvenser for grunnvannsnivået.

I forbindelse med høringen er det stilt spørsmål om framtidig masseuttak kan få betydning for kommunal grunnvannsforsyning som ligger ca. 900 meter lenger mot nordøst. Konklusjonen fra NVE, Mattilsynet og Driftsavdelingen er at det er svært lite sannsynlig at masseuttaket vil ha betydning for den kommunale grunnvannsforsyningen.

Det kan imidlertid tenkes at grunnvannsnivået i de nærmeste områdene på sørsiden av

uttaksområdet kan bli påvirket. I disse områdene er det bygg som kan bli påvirket av senking av grunnvannsnivået. For å kunne overvåke grunnvannsnivået i disse områdene er det innarbeidet en ny paragraf 39 i bestemmelsene som krever at det skal etableres observasjonsbrønner i nærheten av uttaksområdet i samråd med hydrologisk kompetanse. Brønnene må kontrolleres minst 2 ganger pr. år. Ved eventuelle endringer skal kommunen kontaktes.

Det er også krav om at de nærmeste bygningenes tilstand skal dokumenteres med presis høydemålinger og dokumentasjon av grunnmurens tilstand som grunnlag for eventuelle kompenserende tiltak mot skader som følge av eventuelle setninger.

Rådmannen mener at kravene i § 39 gir en god sikkerhet mot at det kan bli framtidige skader på bygg i nærheten av uttaksområdet.

Avslutning

Alle uttalelser og merknader er vurdert og kommentert og har til sammen ført til en rekke endringer i bestemmelsene, og en endring på plankartet ved at det er lagt inn soner knyttet til rekkefølgekrav for tilbakeføring. Det er også utarbeidet tegninger knyttet til driftsplan (Y10 og Y20), samt avslutningsplan Y40 og en separat illustrasjon av landskapet etter tilbakeføringen.

Rådmannen tilrår at framlagt planforslag, med justerte bestemmelser og plankart blir vedtatt.

Sauda, den 12.03.2019
Rune Kloster Tvedt, rådmann